

Nr 113

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående svensk medverkan vid upprättande av en F.N.:s fredsstyrka på Cypern; given Stockholms slott den 13 mars 1964.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vilket avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

BERTIL

Sven Andersson

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att en svensk militär kontingent, omfattande ca 700 man, organiseras för att ingå i en F.N.:s fredsstyrka på Cypern med uppgift att söka förhindra att striderna mellan de båda folkgrupperna på ön återupptas och, i den mån så blir nödvändigt, bidra till att upprätthålla och återställa lag och ordning samt verka för återgång till normala förhållanden. Kontingenten föreslås rekryteras på frivillig väg. För ändamålet äskas ett reservationsanslag på 12 milj. kr.

*Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans
Kungl. Höghet Regenten, Hertigen av Halland i stats-
rådet å Stockholms slott den 13 mars 1964.*

N ä r v a r a n d e:

Statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, JOHANSSON, HERMANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, PALME.

Efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter anför chefen för försvarsdepartementet, statsrådet Andersson, följande.

Det kritiska läge, som uppstått på Cypern genom motsättningarna mellan de två där bosatta folkgrupperna, har lett till att F.N.:s säkerhetsråd den 4 mars 1964 rekommenderat upprättandet av en F.N.:s fredsstyrka på Cypern som för en tid av tre månader bör stationeras på ön. I den enhälligt antagna resolutionen konstaterar säkerhetsrådet, »att det nuvarande läget med avseende på Cypern skulle kunna hota internationell fred och säkerhet och torde kunna ytterligare förvärras om icke ytterligare åtgärder ofördröjligen vidtages för att upprätthålla fred och söka en varaktig lösning».

Fredsstyrkans sammansättning och storlek skall enligt resolutionen fastställas av F.N.:s generalsekreterare i samråd med regeringarna i Cypern, Grekland, Turkiet och Storbritannien. Styrkans uppgift bör vara »att i avsikt att bevara internationell fred och säkerhet allvarligt sträva efter att förhindra ett återupptagande av striderna och i den mån så blir nödvändigt bidra till upprätthållandet och återställandet av lag och ordning och återgång till normala förhållanden». Samtidigt rekommenderar rådet i sin resolution att generalsekreteraren utser en medlare med uppgift att söka en lösning på Cypernproblemet.

Generalsekreteraren har efter samråd med de fyra närmast berörda regeringarna, Storbritanniens, Greklands, Turkiets och Cyperns, gjort en framställning till Sverige om svensk medverkan i den i resolutionen nämnda fredsstyrkan. Motsvarande framställningar har riktats till Finland, Irland, Brasilien, Canada och Österrike.

I överensstämmelse med den ställning svenska regeringen tidigare intagit i liknande sammanhang och med hänsyn till vår traditionellt positiva inställning till F.N. och det stöd vi fortlöpande lämnar dess fredsbevarande verksamhet synes Sverige icke heller i detta sammanhang böra vägra sin medverkan. I enlighet med denna uppfattning har Kungl. Maj:t efter hörande av utrikesnämnden svarat generalsekreteraren, att den svenska rege-

ringen är beredd att på frivillighetens grund söka organisera en svensk truppstyrka av en bataljons storlek att för en tid av tre månader ingå i den planerade F.N.-styrkan på Cypern. Som grundförutsättning för svenskt deltagande har angivits att Sverige icke blir det enda neutrala land som bidrar med trupp. Denna förutsättning torde komma att uppfyllas.

Från svensk sida hade också begärts klarläggande av vissa frågor. Dessa avsåg bl. a. F.N.-styrkans storlek och sammansättning, dess ställning, uppgifter och befogenheter ävensom finansieringsfrågan. På samtliga dessa punkter har generalsekreteraren numera lämnat för oss tillfredsställande klarlägganden. Det har vidare bl. a. klarlagts att det svenska engagemanget i Kongo avses upphöra den 30 juni 1964.

Den svenska kontingenten i fredsstyrkan bör som nämnts omfatta en bataljon. Rekryteringsunderlaget i Sverige kan bedömas som tillräckligt. Med hänsyn härtill och då styrkan snabbt bör kunna organiseras föreslår jag, att den för Cypern avsedda bataljonen nyrekryteras i Sverige i första hand med sådan personal som redan har erfarenhet av F.N.-tjänst. Styrkan bör organiseras i huvudsaklig överensstämmelse med den plan som tidigare gällde för den svenska militära kontingenten i Kongo. Numerären bör följaktligen uppgå till omkring 700 man, varav minst 50 bör utgöras av aktivt befäl. Minimitiden för rekrytering, organisation, utrustning, samträning m. m. beräknas uppgå till fyra veckor.

Beträffande kostnaderna för F.N.-styrkan förutsattes i resolutionen att dessa under den angivna perioden av tre månader i princip skall bestridas av truppbidragande regeringar och Cyperns regering på sätt varom de må överenskomma. Generalsekreteraren har emellertid meddelat att kostnaderna delvis kommer att täckas genom att man tar i anspråk en fond som kommer till stånd genom frivilliga bidrag från olika stater. Kostnaderna för den svenska kontingenten och för dess verksamhet bör bestridas från ett för ändamålet särskilt anvisat anslag. Dettas storlek kan nu beräknas endast överslagsvis. Jag räknar med att Sverige delvis skall få ersättning för sina kostnader från den förut nämnda fonden. I den mån sådan ersättning kan erhållas bör denna tillgodoföras riksstatsens inkomstsida i likhet med vad som gällt beträffande de ersättningar, som hittills erhållits för kostnader för andra svenska F.N.-styrkor.

Vid anslagsberäkningen utgår jag från en styrka på ca 700 man som är verksam på Cypern under tre månader. Under sådana förhållanden torde ett belopp av 12 milj. kr. vara erforderligt för ändamålet. Anslaget bör lämpligen anvisas som reservationsanslag under fjärde huvudtiteln och benämnas Kostnader för deltagande i F.N.:s fredsstyrka på Cypern. Med hänsyn till de många osäkra faktorer, som vidlåder anslagsberäkningarna, torde Kungl. Maj:t böra bemyndigas att, därest så visar sig nödvändigt, få bestrida överskjutande kostnader med anlitanande av anslaget till oförutsedda utgifter. I den mån så sker bör förhållandet senare anmälas för riksdagen.

Kungl. Maj:t torde böra bemyndigas att utfärda de bestämmelser av olika

slag, som kan erfordras för organiserandet av kontingenten och dennas verksamhet.

Styrkan bör organiseras snarast så att den kan sättas in så fort ske kan efter det riksdagen meddelat sitt beslut och förutsättningarna i övrigt föreligger härför. Kungl. Maj:t har därför uppdragit åt överbefälhavaren att skyndsamt vidtaga åtgärder för att förbereda organisering av kontingenten.

Under åberopande av det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att enligt förut angivna riktlinjer låta organisera en svensk militär kontingent, avsedd att ingå i en F.N.:s fredsstyrka på Cypern;

b) till *Kostnader för deltagande i F.N.:s fredsstyrka på Cypern* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1963/64 under fjärde huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 12 000 000 kr.; samt

c) bemyndiga Kungl. Maj:t att, i enlighet med vad förut anförts, anlita anslaget för oförutsedda utgifter för täckande av kostnader för den svenska kontingentens verksamhet.

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Kungl. Höghet Regenten att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Hugo Grimlund